

Dansa del segar i el batre d'Avià

Avià

Ubicació

Comarca: Berguedà
Emplaçament Era de Santa Maria

Coordenades:

Latitud: 42.073535934133
Longitud: 1.835007656432
UTM Est (X): 403629
UTM Nord (Y): 4658598

Classificació

Número de fitxa 08011 - 208
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Any 2011
Autoria de l'element: Narcís Mellado i Pep Lizandra
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Poble d'Avià

Fitxes associades:

[Festes del Segar i el Batre](#)

Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía. OPC
Data de registre de la fitxa: dt., 16/05/2023 - 12:22
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía. OPC
Data de la darrera revisió: dv., 13/06/2025 - 14:34

Descripció

Aquesta dansa es balla durant la Festa del Segar i el Batre d'Avià, el segon diumenge de juliol, a l'era de Santa Maria d'Avià, després de l'esmorzar dels segadors. La dansa, la música i la cançó van ser un encàrrec de la comissió de la festa del Segar i el Batre i és obra de Pep Lizandra i Xixu Oscan (Narcís Mellado). Es va començar a ballar a la festa de l'any 2015 i s'ha convertit en un element característic.

És una dansa de parelles i els balladors han de ser múltiples de quatre. Recorda les feines que es feien al camp durant la sega, la batuda i quan aixecaven el paller, així com les celebracions posteriors a la collita. És una dansa cantada.

Lletra de la cançó

(Crida)

Segadors a segar a segar, que ja comença a clarejar.

(Segar)

Sega, sega, sega ben arran

que la palla va cara i esmola el volant

l'esclopet com a empara és molt important,

és molt important.

La mainada ja va arribant

amb la cistella plena de teca abundant

les mestresses a casa ho han "nat" preparant,

ho han "nat" preparant.

(Lligar)

Lligarem amb els vencills,

les espigues fent bones garbes,

lligarem amb els vencills,

perquè no tenim pas cordills

(BIS)

(Batre)

L'era ja està a punt per començar amb la batuda

i amb l'ajut del bestiar el gra de la palla es separarà

BIS

A batre, a batre,

que caigui el gra que és ben madur.

A batre, a batre,

que el feinejar és molt dur.

L'era hem ben escombrat

ara el gra ja és a dins les saques

i amb la palla restant

aixecarem un paller ben gran.

Coreografia

Es diferencien tres parts: el passeig d'inici i la crida; la primera part que alterna segar i lligar; i la segona part que representa la batuda i fer el paller amb l'aixecament final de les balladores en un salt de quatre.

Inici: Passeig: els balladors circulen sense ordre, parlant els uns amb els altres.

Crida: quan es fa la crida els balladors es posen al seu lloc per iniciar la dansa. La posició d'inici és un cercle de parelles que queden encarades de dues en dues formant grups de quatre, les dones a la dreta de la seva parella (fig. 1).

Primera part: S'alterna el segar i el lligar.

Segar: es fa la simulació de la sega del blat amb el volant, que és com s'anomena la falç al Berguedà. Les parelles avancen seguint el cercle en el sentit cap a on estan mirant, sense agafar-se de les mans. Fan dues passes per creuar-se amb la parella que tenien davant i superar-la (sempre creuant-se per les espatlles dretes, de forma que els nois passen pels extrems del grup i el noies pel mig) (fig. 2) i s'aturen davant la parella següent que es troben de cara. Llavors les dones piquen

de mans dos cops i els homes fan el gest de segar amb la mà dreta ajupint-se una mica; segueixen avançant de la mateixa forma fins a la següent parella que troben

de cara i repeteixen el mateix; a la tercera vegada que avancen i es troben amb la següent parella primer fan un gir sencer sobre si mateixos, després piquen

amb una mà amb la contra parella que han trobat davant i finalment pica cada un amb les pròpies mans (fig. 3). Es repeteix tot.

Lligar: simula el lligat de les garbes de blat. La dansa segueix amb les parelles en grups de quatre encarades com a l'inici, però fent quadrilla amb les contraparelles que han trobat en acabar el segar. Les parelles s'agafen de la mà i avancen amb pas saltat en el sentit en què es troben disposades. Les parelles que avancen en sentit antihorari fan un pont aixecant les mans per sota del qual passa la contraparella

que tenien davant i que avança en sentit horari (fig. 4). Aquest moviment s'alterna a mida que es troben altres parelles: primer fent pont i després passant per sota. Així es fan quatre passades i en acabar fan mig gir sobre ells mateixos per canviar de direcció i retornar pel mateix camí repetint els mateixos passos però ara les parelles que han acabat la tirada anterior fent pont l'inicien passant per sota, i a l'inrevés. Aquests dos moviments, segar i lligar, es fan en total dues vegades.

Segona part

Batre: amb la música de preparació les parelles es posen en grups de dues parelles formant una rotllana agafats de les mans (fig. 5); si es balla amb volants es deixen a terra, al centre. Seguint el ritme de la música es comença a girar cap a la dreta amb pas saltat de costat, 8 compassos, i a la repetició de la melodia es fan 8 compassos cap a l'esquerra. Seguidament els balladors, amb el mateix pas saltat de costat, fan 4 compassos girant cap a la dreta, avançant i aixecant els braços cap al mig i amunt

cada vegada que es canta "a batre, a batre"; en la repetició de la melodia volten cap a l'esquerra fent el mateix moviment.

Fer paller: Tot seguit s'agafen de les espatlles ("l'era hem ben escombrat") i giren 4 compassos cap a la dreta i 4 compassos cap a l'esquerra ("i amb la palla") (fig. 6). Els balladors s'aturen quan diuen "aixecarem un paller..." es fa l'aixecament de les noies o **salt de quatre**. Les noies es recolzen en les espatlles dels nois mentre ells les aixequen per sota les aixelles (fig. 7), aguantant així fins que els músics acaben de tocar o cauen les balladores.

Bibliografia

Cortés Elía, María del Agua; Escútia Fors, Eloi (2019) Les danses tradicionals del Berguedà. Recull històric, documental i coreogràfic. Berguedana de Folklore Total. P. 87-90.

Enllaços d'interès:

<https://www.facebook.com/ajuntamentavia/videos/la-can%C3%A7%C3%B3-i-dansa-del-s...>

Alegret $\text{♩} = 98$ **Passeig**

10 **Crida**
 $\text{♩} = 98$
 18 **Segar**
 $\text{♩} = 98$
 25 **Lligar**
 34 **Segar**
 42 **Lligar**
 50
 58 **Batre**
 $\text{♩} = 98$
 66
 73
 80 *rit.*

